

ELŐTERJESZTÉS

Dombóvár Város Önkormányzata Képviselőtestületének

2010. április 26-i ülésére

Tárgy: Javaslat Dombóvár Város Önkormányzata fenntartásában működő középiskolák felvételi gyakorlatának módosítására, valamint a képesség szerinti beiskolázás feltételeinek megteremtésére

Előterjesztő: Patay Vilmos polgármester

Készítette: Jegyzői Iroda

Tárgyalta: Humán Bizottság
Pénzügyi és Városgazdálkodási Bizottság

Tanácskozási joggal meghívott:

Költségvetési, pénzügyi-gazdálkodási szempontból ellenőrizte:

Kovács Gyula, Pénzügyi és Költségvetési Iroda vezetője

Törvényességi szempontból ellenőrizte:

Dr. Gábor Ferenc jegyző

Tisztelt Képviselő-testület!

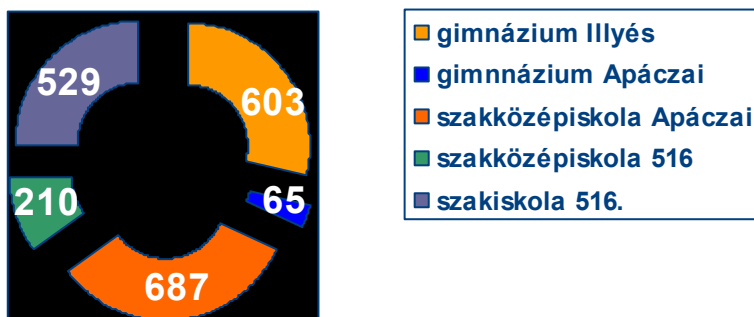
A magyar közoktatás rendszerét ma olyan tényezők alakítják, amelyek valamennyi fenntartót és intézményt érintenek, alapvetően befolyásolják a közoktatási intézményrendszer működését, hosszú távú fenntarthatóságát, és a ráfordított anyagi és szellemi tőkével párhuzamosan nem garantált az eredményesség.

A közoktatási rendszer legégetőbb, valamennyi fenntartót érintő problémái:

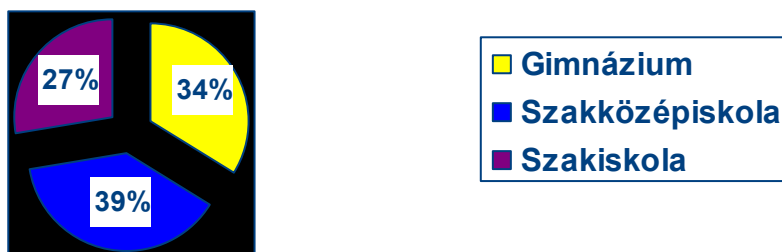
- Demográfiai csökkenés
- Csökkenő finanszírozás
- Motiváció hiánya fellelhető minden iskolatípusban
- Romló eredmények a hazai és nemzetközi vizsgálatokon
- Az életkor előrehaladtával, és elsősorban a szakiskolákban emelkedik az igazolatlan hiányzások száma
- Képesség szerinti beiskolázás nem biztosított
- Tankötelezettség 18 évre emelésével párhuzamosan nincs eszköz a tanulók rendszerben tartására
- Sok esetben a szakmai végzettség sem jelent versenyképes tudást, és piacképes szakmát

A helyi intézményekben jelenlévő problémák megvilágítása, a középfokú intézmények néhány adata:

Középfokú intézmények létszáma (nappali), egyes képzési típusok aránya

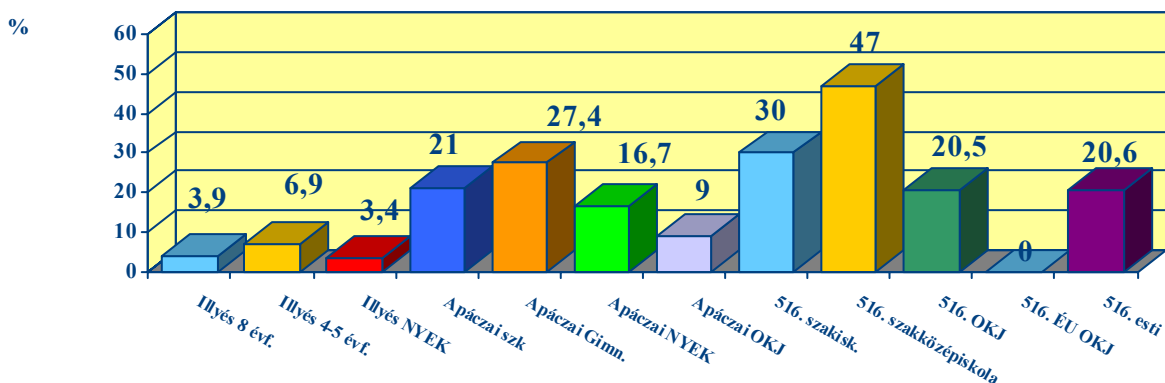

A 2009/2010. tanévben a 9. évfolyamon az alábbi volt a tanulók aránya az egyes képzési típusokban:

Ezek a számadatok az országos átlagnak megfelelőek. A korábbi évhez képest változás, hogy ebben a tanévben az Illyés Gimnáziumban egy 9. évfolyamos osztállyal kevesebb indult, ezért kisebb a gimnázium aránya.

Bukások aránya a dombóvári középiskolákban (2009/10. tanév első félévi adatai):
(%)

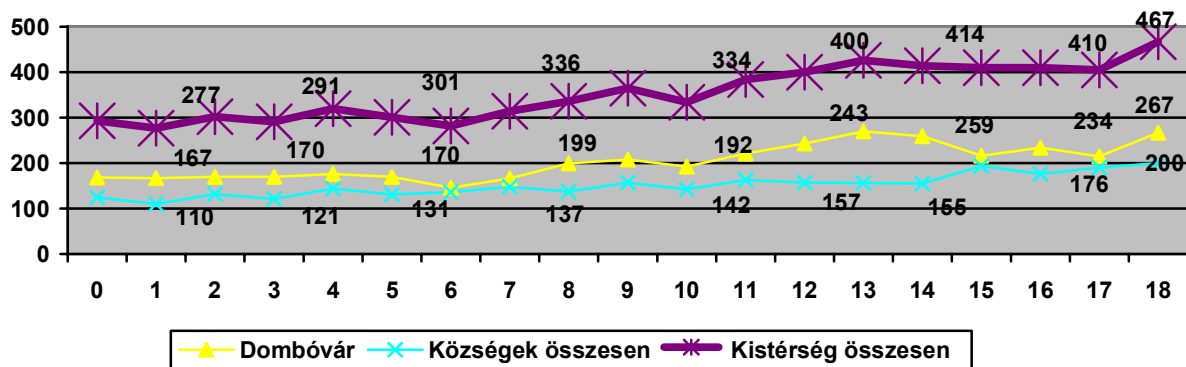

Egy tanulóra jutó igazolatlan órák száma intézményenként és tagozatonként:

Iskola	Egy főre jutó igazolatlan hiányzás az iskolában	Tagozat	Egy főre jutó igazolatlan hiányzás tagozatonként
Ilyés Gyula Gimnázium	0,13	8 o. gimnázium	0,05
		4-5. évf. gimnázium	0,18
Apáczai Csere János Középiskola	2,25	szakközépiskola	1,88
		gimnázium	4,1
		érettségi utáni OKJ	2,73
516. sz. ISZI	13,5	szakközépiskola	5,5
		szakiskola	23,4
		OKJ	18,45
		érettségi utáni OKJ	2,16

Tekintettel arra, hogy a középfokú oktatási intézmények elsősorban a kistérség általános iskoláinak végzős tanulói számára nyújtanak felvételi lehetőséget, vizsgáljunk meg azt a demográfiai környezetet, amely alapvetően határozza meg az intézmények beiskolázási lehetőségeit.

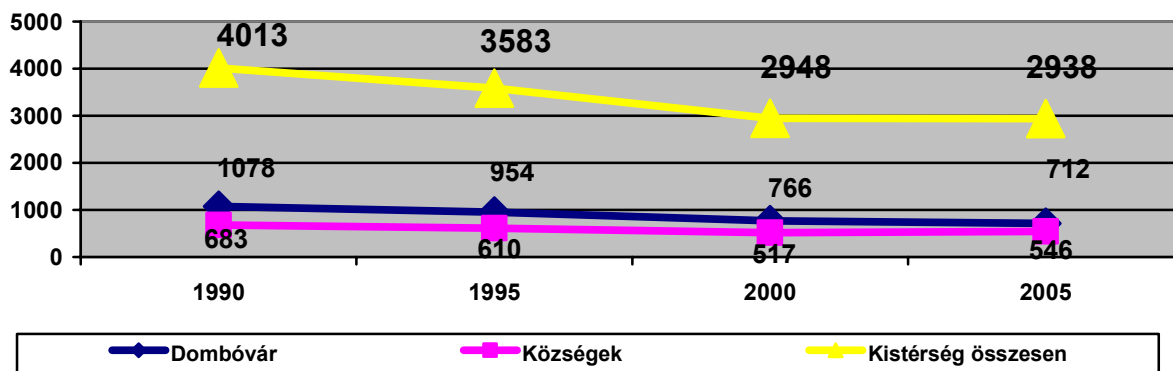
2009. decemberi életkori adatok:

Amint az ábra szemlélteti, a kistérség tanulóifjúságának létszáma erőteljesen fog csökkenni a közeljövőben, a középiskolai létszám öt év alatt várhatóan 15 %-kal, a középiskolát kezdők létszáma mintegy 20%-kal lesz kevesebb a jelenleginél.

Tájékoztatásul:

A 15-17 éves korosztály létszámának változása a kistérségben 1990-től 2005-ig:

(Forrás: KSH)

A jelenlegi intézményi jellemzők mellett szükséges megvizsgálni azt a gazdasági környezetet, ahova a végzett tanulók a szakmai végzettség megszerzése után kikerülnek.

A végzett tanulók alkalmazására vonatkozó adatokkal a pályakövetési rendszer bevezetése előtt nem rendelkezünk, várhatóan 2011-től ezek az információk a közoktatási intézményekben elérhetőek lesznek.

A Munkaügyi Központ Dombóvári Kirendeltségének adatai alapján a kistérségben regisztrált munkanélküliek iskolai végzettség szerinti megoszlása a következő:

8 általánosnál kevesebb:	5 %
8 általános iskolai:	38 %
Szakmunkás:	31 %
Szakiskola:	2 %
Szakközépiskola:	14 %
Technikum:	3 %
Gimnáziumi érettségi:	5 %
Főiskolai:	1 %
Egyetemi:	1 %

Az adott gazdasági környezetben a munkaerő piaci igények alapján az alábbi szakmákban nem tudják a felkínált állásokat betölteni:

- Esztergályos
- Hegesztő
- Szakács

Mindhárom szakma szakiskolai képzés keretében oktatható.

A pályakezdő munkanélküliek száma az utóbbi években stagnál:

2007: 241 fő

2008: 220 fő

2009: 240 fő

A fenti problémákkal nagyon sok intézményfenntartó önkormányzat küzd, az adatok az országos átlaggal sok tekintetben mutatnak párhuzamot.

Az oktatás területén megnyilvánuló társadalmi méretű problémák feltérképezése, és a megoldásként számba vehető lehetőségek felvázolásával több fórum és intézmény is foglalkozott, reális helyzetfeltárás és megoldási javaslat az elmúlt években nem született.

Annak érdekében, hogy ezeknek az oktatás területén felgyülemlett társadalmi feszültségeknek a megfelelő súllyal történő kezelését megkezdhessük, valamint szakértői útmutatást kapjanak a döntéshozók a továbblépés irányára, nagyságrendjére és területeire vonatkozóan, a köztársasági elnök felkérte a Bölcsék Tanácsa Alapítványt az oktatás és a korrupció témakörének átvilágítására, és javaslatok megfogalmazására.

”...Magyarországon közmegegyezés van arra nézve, hogy a korrupció a legsúlyosabb társadalmi bajok egyike, és hogy az oktatásügy is rossz állapotban van. Valóban, a mostani helyzetből való kitörés esélyét az oktatásügy teljes újjáépítése adhatja. Ettől nemcsak a gazdasági teljesítmény felívelését várhatjuk –amire olyan oktatásban élen járó országok példája nyomán számíthatunk, mint Finnország vagy Dél-Korea. Az együttélés, az általános társadalmi légkör is jóra fordulhat a jó neveléssel megalapozott értékvető személyiségek nyomán.....A bölcsék ajánlásait nem párt- vagy kormányprogramnak szánják; más általánosítási szinteken és más technikával lettek megfogalmazva. Mégis, reméljük, hogy a döntéshozók majd figyelembe veszik őket. Ezt a reményt arra alapozhatjuk, hogy a bölcsék jelentése nem ágazati szakkérdésként kezeli a korrupciót. Hasonlóképpen az oktatásügyben sem részprogramokat javasol, hanem kimondja, hogy csakis az egész rendszer alapjaitól való újjáépítése hozhat eredményt, ahol is a kulcs a pedagógus személye. Közös következtetése a bölcséknek az is, hogy egyik kérdés sem oldható meg csupán a közvetlen érintettek és a kormányzat cselekvésével. Az egész nemzet elhatárolására van szükség a változáshoz....” (Részlet a Bölcsék Tanácsa által összeállított Szárny és teher c. tanulmányból)

A szakértők bevonásával készített háttéranyag és tanulmány a teljes oktatási intézményi szerkezetet és feladatot áttekinti, és a háttéranyag megállapításai, valamint a tanulmány javaslatai a következőket rögzítik (teljesség igénye nélkül):

- *A közép- és felsőfokú oktatás tömegesedése kellő felkészülés híján az oktatás minőségének számottevő romlásához vezetett.*
- *Az értéket teremtő, igényes fizikai munka kincs.*
- *Az elmúlt években a munkaerőpiacon bekövetkezett kedvező érték- és helyzetváltásuk ellenére a szakmunkásoknak még mindig alacsony a presztízszük. A fizikai munkával együtt járó (3-as szintkódú) szakmákat tanulók aránya 20–25%, ami messze elmarad az EU-átlagtól. Méltatlanul alacsony*

szintre süllyedt az értéket teremtő, igényes fizikai munka, a mesterség és a mester tisztelete és becsülete. A szakképzésben a fizikai munka nem tölthet be a lexikális ismeretek tudása mellett alárendelt szerepet. A szakképzés megújításának kulcskérdése a manuális tehetség más tehetségfajtákkal egyenértékű elismerése. A szakiskolai képzésben a nem versenyképes fizetési viszonyok, a pálya presztízsének leértékelődése és az itt végzendő pedagógiai munka nehézségei miatt kevés a kiemelkedő szakmai ismeretekkel bíró, a tanulók elé műveltségében és emberségében is példaként állítható mester. A kellő szakmai tudással rendelkező mérnökök tanári képzésének terhei sokszor vállalhatatlanul nagyok, pedagógusi keresetük eredeti jövedelmükhöz képest eltörpül.

- *Hiányzik az intézmények rendszeres, szakmailag ellenőrzött, külső értékelése.*
- *A középiskolákba, de különösen a szakiskolákba kerülő tanulók mind nagyobb részénél mutatkoznak meg alapvető hiányosságok. Jelenleg a középiskolai és szakiskolai felvételnek, illetve a felnőttképzésbe való bekapcsolódásnak nincs bemeneti szűrése. Ezáltal sajnós a jelentkezők alacsony száma miatt olyanok is bekerülnek a szakképzésbe, és kapnak, kaphatnak előbb-utóbb bizonyítványt, akik alapvető készség-, és képességbeli hiányokkal rendelkeznek. A középiskolákon belül a gimnáziumokba és a szakközépiskolákba felvettek közötti megoszlás az elmúlt évtizedben viszonylag stabilan alakult, a diákok kicsivel több, mint a fele szakközépiskolában tanul. Miközben a szakképzésben résztvevők aránya az utóbbi 15 évben csökkent, ezen belül a jellemzően szakiskolákban oktatót, fizikai foglalkozásokhoz kapcsolódó szakképesítéseket elsajátítók száma közel a felére csökkent.*

Az országos tényfeltárás következtetései, a helyi adatok, valamint a kedvezőtlen demográfiai folyamatok ismeretében minden fenntartó szükségszerűen keresi azokat a megoldásokat, amelyek a jelenlegi helyzet egyes elemeinek változtatásával finanszírozhatóvá, eredményessé és hosszú távon fenntarthatóvá teszik a kötelező vagy önként vállalt oktatási feladatoknak a jelenlegi intézményrendszerben történő ellátását.

Példa erre Győr Város Önkormányzata, ahol a dombóvárival azonos (nagyságrendjét tekintve természetesen jelentősebb méretű) problémák merültek fel, és erre dolgozott ki az önkormányzat apparátusa egy „modellt”, amely a középfokú oktatás valamennyi szegmensét érintette, és a tapasztalatok alapján átláthatóvá, tervezhetőbbé tette a középfokú oktatási intézmények működését.

A modell bevezetésének célja volt:

- Demográfiai folyamatokkal párhuzamosan és arányosan, a fenntarthatóság biztosításával feltölteni az intézményeket
- Képesség szerinti beiskolázás megvalósítása
- Növelni a szakiskolai oktatásban résztvevők arányát
- Ösztönözni a hiányszakmákra történő jelentkezést
- Csökkenteni a lemorzsolódást és az igazolatlan hiányzásokat
- Elősegíteni a szakmai képzések eredményességét, munkaerő piaci esélyek növelését

Valamennyi szereplő bevonásával lefolytatott egyeztetések során rögzítették azokat az alapelveket, amelyet minden intézménynek el kellett fogadnia:

- Az intézményeknek alkalmazkodniuk kell a város gazdasági lehetőségeihez
- Fenntartói elvárás, hogy az intézményei gondoskodjanak a munkaerő piaci helyzet elvárásaihoz illeszkedő pályaválasztási hajlandóság kialakításáról, a tanulók egyéni képességeihez alkalmazkodó iskola- és szakmaválasztásról
- Az intézményi döntések során az önkormányzat munkaerő piaci érdekeinek figyelembe vétele kötelező, és ez felülírja az iskola foglalkoztatási érdekeit

A modell alapvetően négy pillérből áll, amelyek a következők:

1.) Képesség szerinti beiskolázás érdekében egységes, a város valamennyi középiskolájára vonatkozó felvételi követelmények meghatározása

- Középiskolában felvételre csak a központi felvételin nyújtott megfelelő eredmény esetén van lehetőség
- Központi felvételin nyújtott elvárt eredmény:
Gimnázium: > 50 % (2009-től: ezt 55 %-ra emelték, az indítható osztályok így is megteltek.)
Szakközépiskola: > 30 %
Speciális képességet igénylő szakok esetében az intézménytípusra előírt követelmény 66 %-a, pl. művészeti képzésben.
- Tanév közben tanuló átvételére csak fenntartóval történt személyes egyeztetés után van lehetőség. *Ezzel kívánják megakadályozni azt, hogy a központi felvételi során nem megfelelő eredményt elért diákok később átjelentkezéssel kerüljenek be olyan középiskolákba, ahol nem állják meg a helyüket, és nem biztosítható a képességnek megfelelő oktatás biztosítása.*

2.) Osztálylétszám alsó korlátjának meghatározása

- Osztály indítása legalább 24 fő jelentkezése esetén lehetséges, ezzel hatékonyabbá vált az oktatás. *Ezzel a fenntartó kötelezettséget vállalt arra, hogy a minőségi oktatás érdekében már 24 fős osztálylétszám esetén is fenntartja és működteti az oktatást.*

3.) Intézményszerkezet racionalizálása

- Összességében csökkent a gimnáziumi osztályok, lényegesen nőtt a szakiskolai osztályok száma, és átrendeződtek a szakközépiskolai osztályok
- A városban működő középfokú intézményekben a vegyes középiskolák száma a minimálisra csökkent (profiltisztítás)
Szakiskolai képzést folytató intézmények esetében kettő kivételével a szakképzés irányának és arányának megfelelő számú szakközépiskolai osztály indítását engedélyezték az intézményben annak érdekében, hogy az érettségire épülő szakképzéslétszáma biztosított legyen.

4.) Szakképzési ösztöndíj bevezetése

Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottság által megállapított 10 régiós hiányszakma mellett az önkormányzat oktatási bizottsága további 10 helyi

hiányszakmát állapított meg. (Ez utóbbiak között érettségire épülő szakképzésben oktatott szakmák is vannak.) A helyi és régiós hiányszakmákban szakképzési évfolyamon, és azok szakmacsoportjában tanuló diákok részére az önkormányzat ösztöndíjat fizet.

1. A szakképzési ösztöndíj juttatásának feltételei (csak szakiskolai tanulók részére)

- Szakiskolai 9-10. évfolyamos, nappali rendszerű, hiányszakmára felkészítő szakmacsoportos oktatásban való részvétel
- Tanulmányi átlag minimum 2,51 (kivéve 1. félév)
- Havonta legfeljebb 5 igazolatlan óra
- Ösztöndíj fogadására nyitott bankszámla

Módosítás: Alkalmazkodva a jogszabályi változásokhoz, kiterjesztették az előrehozott szakképzés évfolyamaira is.

2. Tanulmányi szerződésen alapuló ösztöndíj támogatás feltételei (szakiskola és szakközépiskola szakképző évfolyamán tanulók részére):

- Hiányszakmát oktató szakképző évfolyamon tanulói jogviszony
- Gazdálkodó szervezettel kötött tanulmányi szerződés
- Legalább 2,51 tanulmányi átlag
- Havonta legfeljebb 5 igazolatlan óra
- Az ösztöndíj összege a tanulmányi eredménytől függ, de nem haladhatja meg a gazdálkodó szervezet által folyósított ösztöndíj 50 %-át
- *Módosítás: iskolai tanműhelyben végzett gyakorlati oktatásra is kiterjed*

Tanulmányi eredmény	9. első félév	9. év második félév	1. szakképző évfolyam	2. szakképző évfolyam	3. szakképző évfolyam
4,01 – 5,00	16.000	16.000	10.000	12.000	14.000
3,51 – 4,00	12.800	12.800	8.000	9.600	11.200
3,01 – 3,50	11.200	11.200	7.000	8.400	9.800
2,51 – 3,00	9.600	9.600	6.000	7.200	8.400
2,00 – 2,50	8.000	-	5.000	6.000	7.000
			Összege legfeljebb ennyi, de nem haladhatja meg a gazdálkodó szervezet által nyújtott ösztöndíj 50 %-át.		
Ösztöndíj megállapításának alapja	5-8. évfolyamos bizonyítványok valamennyi érdemjegyének átlaga		Előző félév tanulmányi átlaga		

Az ösztöndíj rendszer bevezetésének tapasztalatai:

- Arányos beiskolázás magvalósult (intézmények szűntek meg, és profiljuk változott)
- Szakiskolás létszám növekedett
- Hiányszakmákban tanulók számának emelkedése (egy osztályon belül több az azonos szakmában vagy szakmacsoportban tanuló)
- Hatékonyabb finanszírozás
- Csökkenő lemorzsolódási arány
- *Kiterjesztették az előrehozott szakképzésre is, amelynek maximális összege 24.000 Ft*
- *Amiről még nincs tapasztalat: Munkaerő piaci esélyek változása*

A modell bevezetésének pénzügyi alapjai:

Győr M. J. Város által bevezetett ösztöndíj támogatás költsége:
300 millió Ft, a város költségvetésének 1 %-a

Győr Város középfokú intézményeinek tanulólétszáma: 13. 143 fő

2010. évben 4400 tanuló ösztöndíj támogatásával számoltak.

Összehasonításként:

Dombóvár költségvetésének 1 %-a: 62 m Ft

Dombóvár középiskolásainak száma: 2280 fő (18 %)

A modell bevezetését követően jelent meg a szakiskolai ösztöndíj juttatásáról szóló SZMM rendelet, amely valamennyi hiányszakmában tanuló szakiskolás számára biztosít rendszeres havi támogatást. (Részletesen a mellékletben található prezentáció 20-25. diaképen olvasható.) Ennek kidolgozásánál is a győri önkormányzat rendeletét vették alapul. A jogosultsági feltételek fennállása esetén mindkét ösztöndíj megilleti a tanulót, mivel nem azonos forrásból kerül finanszírozásra. Megfelelő tanulmányi eredmény esetén ebben a támogatási formában akár havonta többször tízezer Ft ösztöndíjat is kaphat egy tanuló, amely a családi költségvetést és a megélhetési lehetőségeket jelentősen javíthatja.

A modell bevezetésének többéves tapasztalatai alapján Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata által fenntartott intézményekben:

- Megvalósult a kontrollált, képességek szerinti beiskolázás
- A valós szükségleteknek megfelelő intézményhálózat fenntartása terheli a város költségvetését
- Hatékonyabb működtetés valósult meg
- A modell egészében kezeli a középfokú oktatás valamennyi szegmensét, ösztönzi a tanulókat és az intézményeket egyaránt a minőségi oktatás megvalósítására

Annak érdekében, hogy a dombóvári intézmények hosszú távú finanszírozhatósága és a beiskolázás tervezhetősége megvalósuljon, az intézményi mutatók és a demográfiai változások miatt szükségesnek tartom a középfokú intézmények beiskolázási gyakorlatát, az osztályindítás feltételeit, a szakképzésbe jelentkező tanulók tudatos szakmaválasztásának elősegítésének lehetőségeit áttekinteni, és szükség esetén fenntartói szinten szabályozni.

Az intézményi adatok azt mutatják, hogy jelenleg a szakképzésben résztvevő tanulók szakmaválasztásában kevésbé érvényesül a tudatosan, egyéni képességek és szakmai motiváció alapján történő jelentkezés, az esetek jelentős számában népszerűségi mutatók alapján, „divatos szakmák”-at részesítenek előnyben a jelentkezők. Az utóbbi tanévekben általános jelenség, hogy elsősorban a szakiskolai osztályokban több szakmacsoport tanulóival sikerül feltölteni az induló osztályokat, így mind az elméleti, mind a gyakorlati képzés során csoportbontásban kell tanítani, amely az osztályra megállapított engedélyezett óraszámot kimeríti, így nem marad lehetősége az intézménynek a rendelkezésre álló órakeretből a tehetséggondozás, felzárkóztatás feladatait ellátni. Amennyiben az intézmény számára engedélyezett valamennyi szakma esetében lehetővé válik a felvétel, továbbra is egy-egy szakmacsoportban töredékosztályok indulásával kell számolnunk. Ezen a helyzeten javulást várunk az előrehozott szakképzés bevezetésétől, ennek tapasztalatai azonban csak 2011-től állnak majd rendelkezésünkre.

További problémahelyzetet idéz elő valamennyi középfokú oktatási forma esetében, hogy amennyiben nem alkalmazunk korlátozást, és az indítható osztályok száma határozza meg a felvétel lehetőségét, nem érvényesül a képesség szerinti beiskolázás elve. Ebben az esetben az intézmények alapvető érdeke, hogy bármi áron feltöltsék intézményeiket, és a megfelelő tanulólétszámmal biztosítsák a képzés finanszírozását.

A szakképzésben résztvevő tanulók tanulmányi előmenetele országosan is a legrosszabb a közoktatás rendszerében, ebben a tanulói csoportban a legmagasabb az igazolatlan hiányzás és a lemorzsolódás aránya. Az országos mérések során a legrosszabb eredményt éri el, és a legrosszabb a motivációjuk a tanulásra. Gyakoriak a fegyelmi problémák, és a szórványos munkáltatói visszajelzések alapján a szakmai felkészültségük éppen a rengeteg hiányzás és a motiváció hiánya miatt nem megfelelő.

Jelenleg a dombóvári oktatási intézmények közül csak az Illyés Gimnázium vett részt a középfokú felvételi eljárás során a központi felvételi lebonyolításában. A szakiskola kötelező felvételt biztosít azoknak a tanulóknak, akik ide adták be jelentkezésüket, vagy másik középfokú intézménybe nem nyertek felvételt. A felvételi eljárás során az iskolák amennyiben nem jelentkeznek a központi felvételi megszervezésére, csak a jelentkezők tanulmányi eredménye alapján dönthetnek a felvételtől. Ennek legnagyobb buktatója, hogy az egyes általános iskolák értékelési gyakorlata nagyon eltérő, az érdemjegyek egymással nem összehasonlíthatók. Az iskolák szerint ugyanazon osztályzat jelentős képességbeli különbséget takarhat, és ez akadályozza a megfelelő objektív döntést.

A demográfiai folyamatok is jelzik, hogy a középiskolás korosztály csökkenése megállíthatatlan, a finanszírozási feltételek és a második szakma tanulásának térítési díjassá tétele megnövelik a megfelelő szakmaválasztás felelősségét és jelentőségét. Ezt

még nyomatékosabbá teszi az a tény, hogy az aktív korú népesség jelentős arányú nyugdíjba vonulásával a gazdaság teljesítőképességének fenntartása csak jól képzett munkaerővel lehetséges. Ennek megvalósulása a jelenlegi szakmaválasztási gyakorlat és hajlandóság változatlansága mellett nem várható.

Fenntartói szinten szükségesnek látszik olyan intézkedéscsomag összeállítása, amely a fenti problémákat a saját területünkön, a rendelkezésünkre álló eszközökkel legalább olyan szinten kezeli, amely lehetővé teszi az intézmények hosszú távú fenntarthatóságát, a finanszírozási nehézségek ellenére a költségvetés függvényében támogatja a hiányszakmákra történő beiskolázást, és a képesség szerinti beiskolázás megvalósítása mellett biztosítja a fenntartó számára annak a kontrollnak a lehetőségét, amellyel követhető a létszámváltozás oka és iránya.

A helyi viszonyokra kidolgozott terv célja legyen:

- A gazdaság által igényelt szakképesítéssel rendelkező potenciális munkavállalók számának növelése
- Szakiskolai igazolatlan hiányzás és lemorzsolódás csökkentése, létszamarány növelése
- Képességeknek megfelelő továbbtanulás lehetőségének biztosítása

Ehhez a lehetséges eszköz a „győri modell”-ben már kidolgozásra került, azoknak a helyi viszonyokra történő adaptálásával a következő feladatok kidolgozására kerülne sor:

- Középfokú intézmények 9. évfolyamára történő felvételi feltételek helyi szabályozása
- Ösztöndíj bevezetése az RFKB által meghatározott 10, valamint a Humán Bizottság által meghatározott 3 (száma a feltárt adatok alapján határozható meg pontosan) szakmát szakképző évfolyamon, valamint az erre felkészítő szakiskolai szakmacsoportos oktatásban tanuló, nappali rendszerű oktatásban résztvevő tanulók számára.
- Intézményváltás esetén tanuló átvételére, vagy más települési intézményből új tanuló felvételére csak a fenntartóval történő kötelező egyeztetés után kerülhetne sor

A helyi viszonyokra kidolgozott terv bevezetésére a tanév rendjéről szóló rendelet előírásai miatt csak a 2011/2012. tanévtől van lehetőség, így ennek pénzügyi kihatása is csak a 2011. évi költségvetést érinti majd. (4/12 részben) Az ösztöndíjak fedezetének pontos, vagy hozzávetőleges költségvetési igényét a hiányszakmák meghatározása után, az igényjogosult tanulólétszám ismeretében lehet meghatározni.

Mint minden jelentős tanulói és pedagógusi létszámot érintő változás bevezetése előtt, a Dombóvári Oktatási Kerekasztal keretében most is tájékoztattuk az intézmények képviselőit a győri modell elemeiről, a bevezetésre tervezett intézkedésekről, amelynek anyaga a mellékletben található. (A megbeszélés után felkerült a város honlapjára: [www.dombovar.hu/Városfejlesztés / Dombóvári Oktatási Kerekasztal](http://www.dombovar.hu/Varosfejlesztés/Dombóvári_Oktatási_Kerekasztal)) Javaslatot is tettünk az egyes elemek tartalmára, nagyságrendjére. A DOK résztvevőinek többsége a győri gyakorlatot nem ismerte, természetesen

tartózkodással és ellenérzéssel fogadták a tervet. A jelenlévők az alábbi véleményüknek adtak hangot:

- *Minden évben van különbség az országos kompetenciamérés, ill. a központi felvételi feladatsorok nehézségi szintje között. Amennyiben előre határozunk meg százalékos alsó határt, és az adott év feladatsora annyira nehéznek bizonyul, hogy a megfelelő eredményt elérő diákokkal nem lehet megfelelően feltölteni az osztályokat, akkor lenne-e lehetőség korrekcióra?*
- *A változtatás irányával egyetért a hozzászóló, de szerinte félő, hogy azok a diákok, akik mindenáron gimnáziumba akarnak menni, ebben az esetben a környező városok intézményeit részesítik előnyben.*
- *A hozzászóló egyetért azzal a megállapítással, hogy az általános iskolákban nincsenek szigorú kimentési követelmények, és ez régóta nagy hiányossága a rendszernek, a jelenlévő általános iskolai képviselők szerint így is túl sok a felmérés az intézményekben.*
- *Kérdésként hangzott el, hogy a terv szerint az ösztöndíjat valamennyi, nem dombóvári lakóhellyel rendelkező tanuló is megkapná, vagy ennek finanszírozásához a tanuló lakóhelye szerinti településtők kérne az önkormányzat hozzájárulást?*
- *A hozzászóló szerint nem kell a fenntartónak beavatkoznia a felvételi eljárásba, véleménye szerint az intézmény egy szolgáltató, és a szülők és tanulók igényeit kell kielégítenie. Nem tartja megvalósíthatónak a munkaerő piaci igények pontosan meghatározását évekre előre.*
- *Annak ellenére, hogy a szakiskola kötelező felvételt biztosító intézmény, így minden jelentkezőt fel kell vennie, a központi felvételi alkalmazását azért tartaná jónak, mert így a bemeneti állapot az érdemjegyeknél sokkal jobban meghatározható.*
- *A hozzászóló szerint nincsenek igazi hiányszakmák és valós munkaerő piaci igények, mivel a meghirdetett állások betöltésére azért nem kerül sor, mert a dolgozó és a munkáltató szempontjai eltérőek. Úgy gondolja, ez alapján nem szabad az oktatási rendszert a nem valós igényekhez igazítani. Véleménye szerint a tanulók szülei figyelik a munkaerő piacot, és megfelelő odavezető utat választják. Ha szűkítjük a belépési lehetőségeket, vagy bővítjük, akkor beavatkozunk a munkaerő piaci igények alakulásába. Fontosabbnak tartja, hogy javítsuk az intézményekben a szolgáltatásokat, és szolgáljuk ki a jelentkező igényeket.*
- *Általános iskolai pedagógus a központi felvételi bevezetésével egyetért, ez hasonló minősítést jelentene az általános iskoláknak, mint az érettségi a középiskoláknak.*

A tanácskozás után is biztosítottunk lehetőséget a véleményformálásra. Az e célból létrehozott osztondij@dombovar.hu e-mailcímre egy hozzászólás érkezett a következő tartalommal:

1. *A bemutatott modellhez hasonlóan feltétlenül bevezetendőnek tartom a felvételi eljárás kérését. A gimnázium és szakközépiskola esetén a prezentációban megjelölt 50 ill. 30 %-al egyetértek. Az igazgatók azon félelmét, hogy a felvételi nehézségi foka miatt, vagy egyáltalán az eljárás miatt a szülők tömegesen nem a város középiskoláiba viszik gyermeküket, nem tartom reálisnak. Tömegesen biztosan nem viszik el emiatt gyerekeiket már csak anyagi okokból sem.*

Miért találom jónak a felvételit és a felvételi százalék bevezetését?

- *Végre lennének viszonylag objektív mérőszámok a bemeneti értékekre. Így reálisabban mérhető a hozzáadott érték is.*
 - *A fenntartó képet tud alkotni az iskolák színvonaláról, az igényelt többletóraszámok (korrepetálás, csoport létszám stb.) szükségességéről.*
 - *Amennyiben beigazolódna az igazgatók azon félelme, hogy nem lesz elég felvehető gyerek, be kell építeni azt a lehetőséget, hogy ezen esetben a százalék alatt maradt gyerekekből – fenntartói engedéllyel – feltölthető legyen az egészséges létszám*
2. *A szakiskola esetén is bevezetném a felvételt és mondjuk 20% elérést kívánnék meg. A mennyiben ezt nem teljesítik, de fel kell őket venni (kötelező felvevő iskola esetén) a fenntartó keresse meg a módját (egyeztetve- költség számolás alapján a tanulók lakóhelye szerinti önkormányzatokkal, vagy létesítsen a kistérség erre alapot) hogy korrepetálás, felzárkóztatásra az iskolának módja legyen.*
 3. *A bemutatott modellhez hasonlóan – a gyerekek iskolaváltása – csak fenntartói engedéllyel történhessen meg. Megkockáztatnám azt is, hogy a beiskolázást követően lehetőleg hamarosan. Szerintem így a tanuló kudarcélménye sem mélyül el, a szülő is reális képet kap gyermeke képességéről, a befogadó iskolában folyó munka (osztályközösség alakítás, képességfejlesztés) sem torpanna meg.*
 4. *A hiányszakmák feltárására megvannak a lehetőségek. A helyi munkaügyi központtal karöltve- interjúk, kérdőíves felmérésekkel alátámasztva, a kistérségi fejlesztési tervekre és a LEADER stratégiára építve, pontosan „belőhető” hogy 5 évre előre milyen szakmákra lesz a térségben szükség.*
 5. *Szerintem az ösztöndíjat minden tanulónak kapni kell. Természetesen nem akarom tönkretenni a város költségvetését, sokkal inkább arra gondolok, hogy ez esetben is kistérségi, lakóhely szerinti önkormányzati támogatással kellene alapot létrehozni, amelyhez – pl. alapítvány útján a vállalkozók és bárki csatlakozhatna.*

A DOK a tanácskozás végén egyhangúlag úgy vélte, hogy a modell kidolgozására és bevezetésére vonatkozó döntés meghozatalát Dombóvár Város Önkormányzatának Képviselő-testületére bízta.

Fentiek alapján javaslom, hogy a helyi sajátosságok, az önkormányzat tehervállaló képessége és az intézményi jellemzők alapján a helyi közép fokú beiskolázás feltételeinek, a helyi hiányszakmák meghatározásának és az arra történő jelentkezés elősegítése érdekében az ösztöndíj rendszer feltételeinek kidolgozása

történjen meg. A tényfeltárással és koncepció kidolgozásával a Humán Bizottságot bízzuk meg, aki vonja be a munkába a Polgármesteri Hivatal apparátusát és a Dombóvári Oktatási Kerekasztal pedagógusait is.

A tanév rendjéről szóló rendelet szerint a középfokú intézményeknek október 31-ig kell közzétenni a következő tanévre vonatkozó felvételi eljárásuk rendjét, ezért annak érdekében, hogy a Képviselő-testület elfogadó döntése esetén az új rend bevezethető legyen a 2011/12. tanévben, javaslom, hogy a kidolgozott koncepciót a Bizottság legkésőbb 2010. szeptemberében terjessze a testület elé.

Határozati javaslat

Dombóvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a fenntartásában működő középiskolák felvételi gyakorlatának módosítására, valamint a középfokú felvételi eljárás során a képesség szerinti beiskolázás feltételeinek megteremtésére vonatkozó javaslatot támogatja.

Felkéri a Humán Bizottságot, hogy az önkormányzat tehervállaló képessége és az intézményi jellemzők alapján a helyi középfokú beiskolázás feltételeire, a helyi hiányszakmák meghatározására, és az arra történő jelentkezés elősegítése érdekében az ösztöndíj rendszer feltételeinek kidolgozására vonatkozó koncepciót a Polgármesteri Hivatal apparátusának és a Dombóvári Oktatási Kerekasztal pedagógusainak segítségével dolgozza ki, és azt legkésőbb 2010. szeptember 30-ig terjessze a Képviselő-testület elé.

Határidő: 2010. szeptember 30.

Felelős: Humán Bizottság elnöke

Végrehajtásért felelős: Jegyzői Iroda

Dombóvár, 2010. április 15.

Patay Vilmos
polgármester